

Försvarsminister Peter Hultqvist tal vid Svenska Finlandsfrivilligas Minnesförening 9 april 2022

Krigets vindar har återigen nått Europa och våra nära gränsområden. Rysslands angrepps- och invasionskrig skildras dagligen i sin brutala grymhet. Städer skövlas och mals ned. Massgravar med människor vars enda önskan varit att få vara i fred och frihet blottas. Barn, mödrar och fäder dödas. Familjer utplånas. Krigets vardag avslöjar den kriminella karaktären på Putins regim i Kreml. Det krig som nu utkämpas i Ukraina handlar om Europas framtid. Det handlar om nationernas rätt till självbestämmande, demokrati och egna säkerhetspolitiska val. Insikten om att de grundvärden som de demokratiska staterna i Europa skapat inte är självklara har nu blivit tydliggjort.

Ryska krav på landavträdelser, inflytande över andra länders säkerhetspolitiska val, hot, och en förändrad säkerhetsordning är i alla stycken orimliga.

Vårt stöd till Ukraina måste vara tydligt, långsiktigt och solidariskt. Det handlar också om att förhindra att det ryska brutala kriget inte sprider sig till andra länder. Enighet är därför ett nyckelord. Ondskan kan enbart stoppas med tydligt stöd, och åtgärder som höjer tröskeln mot spridning av kriget, hårda verkningfulla sanktioner, höjd militär förmåga och beredskap för att möta fienden tillsammans med andra. Ryssland bedriver i alla stycken ett folkrättsvidrigt krig. De har hundra procent ansvar för det vidriga som nu pågår.

Demokrati, frihet och nationell suveränitet är i dagens Europa inte att betrakta som självklarheter. Därför skänker Sverige vapen och militär materiel till Ukraina. Det är första gången sedan 1939 och finska vinterkriget som Sverige gör något sådant.

Då handlade det om ett grymt och brutalt övergrepp på det demokratiska och suveräna Finland. Sovjetunionen ville införliva Finland i sitt land. Nu handlar det om att ta över Ukraina. Det finns tydliga paralleller mellan 30 november 1939 och 24 februari 2022. Försvaret av Finland handlade om en total mobilisering av den finska nationen. Det gällde Finlands existens. Det handlade om en frihetskamp.

I vinterkriget deltog 9 500 svenska frivilliga. 8 400 ingick i svenska frivilligkårer. ”Finlands sak är din” stod det på affischerna. Under fortsättningskriget 1941-1944 skrevs 1 700 svenska frivilliga in i den finska försvarsmakten. Kriget mot Sovjetunionen förde de svenska frivilliga till olika frontavsnitt. Hårda strider, umbäranden, kamrater som miste livet, förluster men också framgångar hör till historien som ytterst handlade om Finlands frihetskamp. Detta höll också kriget borta från Sveriges gräns och banade vägen för en rimligare efterkrigstid både för Sverige och Finland.

Från svenska militära förråd överlämnades till Finland: 131 000 gevär, 42 miljoner patroner, 132 fältkanoner, 100 luftvärnspjäser, 85 pansarvärnspjäser, 256 000 granater och 8 flygplan.

En särskild flygflottilj - F19 - sattes upp med 12 jaktplan J8 (Gloster Gladiator) och fyra bombplan av typen B4 (Hawker Hart). De deltog i striderna med finska nationsbetäckningar

och hade ansvaret för luftförsvaret av norra Finland. De tolv jaktplanen motsvarade en tredjedel av den svenska jaktplansflottan.

När vi nu högtidlighåller 80-års jubileum i de Finlandsfrivilligas förening, så finns det en anledning att koppla samman dåtid med nutid. De senaste åtta åren har försvarssamarbetet mellan Sverige och Finland utvecklats radikalt. Vi övar tillsammans i samtliga vapenslag men har också gemensam operativ planering. Vi är beroende av varandra och tillsammans är vi starkare. Vår ambition är att verka tillsammans i olika typer av krissituationer. Vi har planering bortom fred.

Ett krig i vår del av Europa är något som alla länder i Skandinavien och runt Östersjön påverkas av. Ingen kan, i den värld vi nu lever i, tänka bort någon annan. Därför är finsk-svensk, nordisk, nordisk-baltisk, europeisk och transatlantisk solidaritet helt avgörande. Det är vår möjlighet att höja trösklar och stå emot rysk oberäknelighet, vilja att söndra och härska och använda militärt våld för att uppnå politiska mål.

Vi kommer att under många år, decennier, få leva med effekterna av det rysk-ukrainska kriget. Det kommer att prägla det internationella relationerna. Spänningen kommer att finnas där, konflikten mellan demokrati och hänsynslöst diktatoriskt styre kommer att vara tydlig. Vi kan inte utesluta att kriget sprider sig. Tyvärr är det så det ser ut när krigets vindar åter gastkramar den europeiska kontinenten. Tillit försvinner och förtroenden bryts. Det är så det blir när människor, familjer, byar, städer och nationer skändas på maktbegärets och storhetsvansinnets altare. Det är så det blir när grymhet och brutalitet härskar. Minnet av sådant lever i generationer. Det tar tid att skapa något nytt.

Denna förening har sitt ursprung i likartade tider. Förbundet Svenska frivilligkåren bildades den 27 mars 1940 på höjden Paikanselkä vid Märkäjärvi, dagens Salla.

Förbundet bildades i fält av soldater som stod upp för svenskfinsk solidaritet. 1947 ändrades namnet till Förbundet Svenska Finlandsfrivilliga. 25 mars år 2000 omvandlades förbundet till Svenska Finlandsfrivilligas Minnesförening. Det vi i dag högtidlighåller är minnet av en del av den svenskfinska historien. Det är en historia som handlar om kamp och uppoffringar. Som hade betydelse för både Sverige och Finland. Det är en historia som är värd att minnas.

Den är i högsta grad aktuell i dagens Europa när den ryska krigsmaskinen bryter mot allt som har med modernt, utvecklat och civiliserat agerande mellan nationer. Ryssland har hundra procent ansvar för kriget. Det förde återigen krigets vindar till Europa.

Men Svenska Finlandsfrivilligas Minnesförening är ett bevis på att det lönar sig att stå upp!

Vi ska med heder minnas alla de som gjorde sin insats frivilligt för Finlands frihet. I sin förlängning var det också en insats för svensk frihet.